

هەریمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پروژۆکیۆلەکان

١٠٢

سالی / ٢٠١٤ - بەرگی سەدو دوو

چاپی یەكەم / سالی ٢٠١٩

پیریت

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (۱۵) خولی چوارهمی هه‌لبژاردن - سی شهممه ۲۰۱۴/۱۲/۹ ل ۵

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (۱۶) خولی چوارهمی هه‌لبژاردن - سی شهممه ۲۰۱۴/۱۲/۱۶ ل ۷۱

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (۱۷) خولی چوارهمی هه‌لبژاردن - پینج شهممه ۲۰۱۴/۱۲/۱۸ ل ۱۱۳

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (۱۸) خولی چوارهمی هه‌لبژاردن - سی شهممه ۲۰۱۴/۱۲/۲۳ ل ۱۶۳

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (۱۹) خولی چوارهمی هه‌لبژاردن - چوار شهممه ۲۰۱۴/۱۲/۲۴ ل ۲۶۷

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (۲۰) خولی چوارهمی هه‌لبژاردن - دوو شهممه ۲۰۱۴/۱۲/۲۹ ل ۳۲۵

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (۲۱) خولی چوارهمی هه‌لبژاردن - چوار شهممه ۲۰۱۴/۱۲/۳۱ ل ۴۲۹

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەبۇچوونى من بېرىپك يان قانۇنىك كە دەر دەچىت لە پەرلەمانى دونىايى، نە ئايەتى قورئانە و دەستكارى نەكرىت و هيچى تر ئەوۋە يەك، دوو: جەنابتان خۇتان فەرمووتان كە ئەو لىژنەيە لىژنەيەكى كاتىيە، ئەگەر ھاتو موتابەعە كرابىت ئايا بەرھەمى (ئىنتاجى) ئەو لىژنەيە تا ئىستا چى بوو؟ كە هيچ نەبوو، ماناى ئەوۋەيە و ابزانم بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان زۇرى داوۋە بە گۆران، ئەگەر وايە با گۆرانكارى تىدا بكەين ، ئىمە لىژنەيەكى دائىمىمان ھەيە، بۇ ئەو لىژنەيە ھەئەستىت بە ئىش و كارى خۇى و ئىوۋە مەسئولىەتەكە، بارگرانىيەكە بخەنە سەر شانى ئەو لىژنەيە، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز كاڭ ئارى ئەو موداخەلەى جەنابت پەپرەوى نەبوو، لەبەرئەوۋەى بەپىي پەپرەوى ناوخۇ ئەو ياسايانەى يان ئەو بېرىرانەى لەلايەن پەرلەمانى كوردستان لە خولىكى گرىداندا دەر دەچىت، پىويستە خولىكى گرىدان بەسەرىدا تىپەرىت، ئەوكات دەستكارى بكرىت ھەئەشەندىرتەوۋە يان گۆرانكارى تىدا بكرىت، بەئى فەرموون ئىستا دەست دەكەين بە بېرگەى دوووم لە بەرنامەى كارى ئەمپۇمان بىرتىيە لە گىفتوگۆكردن لەسەر پىرۇژە ياساى ھەموارى دەيەمى ياساى ئەنجومەنى وەزىرانى ھەرىمى كوردستان، ژمارە (۳) ى سالى (۱۹۹۲) ى ھەموارگراو، بەپىي ماددەكانى (۷۲، ۷۴، ۷۵) ى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان، ژمارە يەكى سالى (۱۹۹۲) ى ھەموارگرا، داوا لە لىژنەى كاروبارى ياساى دەكەين، كە دەقى پىرۇژە ياساى ھەموارەكە، راپۇرتى لىژنەى ياساى لەسەر پىرۇژە ياساكە بخویننەوۋە، بۇئەوۋەى بىخەينە گىفتوگۆ، فەرموون.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دەقى پىرۇژە ياساى ھەموارى (۱۰) يەمى ياساى ئەنجومەنى وەزىرانى ھەرىمى كوردستان، ژمارە (۳) ى سالى (۱۹۹۲) ى ھەموارگراو، ماددەى يەكەم / بېرگەى دوووم لە ماددەى (۹) يەمى ياساى ژمارە (۳) ى سالى (۱۹۹۲) ى ھەموارگراو بەم شىوۋەيە دەخویندىرتەوۋە:

ماددەى نۆيەم:

دەشى ئەنجومەنى وەزىرانى ھەرىمى كوردستان-عيراق سى وەزىرى ھەرىمى تىادا بى.

ماددەى دوووم:

دەبى ئەنجومەنى وەزىرانى ھوكمەكانى ئەم ياسايە جىبەجى بكات.

ماددەى سىيەم:

ئەم ياسايە لە رۇژى دەرچوونىيەوۋە جىبەجى دەكرىت و لە رۇژنامەى فەرمى (وہقائىعى كوردستان) دا بلاو دەكرىتەوۋە و ھۆكارى دەرچوونى لەگەل نىيە پىرۇژەكە.

بەرپىز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بابەت/ راپۆرتی لیژنە سەبارەت بە پرۆژە یاسای هەمواری یاسای ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان- عێراق، ژمارە (٢) ی سالی (١٩٩٢) ی هەموارکراو.

لیژنەی کاروباری یاسایی رۆژی یەکشەممە (٢٣) ی سەرماوەزی کوردی بەرامبەر بە (١٤-١٢-٢٠١٤) ی زاینی کۆبوونەوەی ئەنجام دا بۆ تاوتوی کردنی پرۆژە یاسای هەمواری (١٠) یەمی یاسای ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان-عێراق ژمارە (٣) ی سالی (١٩٩٢) ی هەموارکراو، کە لەلایەن سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستانەوە پیشکەش کرابوو، دوای خویندنه‌وه‌ی یەكەمی له دانیشتنی ژمارە (١٤) له رۆژی چوارشەممە بەرواری (٣-١٢-٢٠١٤) رەوانە‌ی لیژنە‌کەمان کراوه، دوای گفتوگۆکردن و تاوتوی کردن لیژنە گە‌یشتە ئەم ئەنجامانە‌ی خواره‌وه:

ماددە‌ی یە‌کەم:

بەرگە‌ی (٢) له ماددە‌ی (٩) ی یاسای ژمارە (٣) ی سالی (١٩٩٢) هەموارکراو بەم شێ‌وه‌یه دە‌خویندرێ‌ته‌وه:

دهشی ئەنجومە‌نی وەزیرانی هەرێمی کوردستان-عێراق سی وەزیری هەرێمی تێ‌دا بێ‌ت.

ماددە‌ی دووهم:

هیچ تێ‌ببینیه‌کی له‌سه‌ر نییه.

ماددە‌ی سێ‌یه‌م:

هیچ تێ‌ببینیه‌کی له‌سه‌ر نییه.

هۆیه‌کانی دانانی ئەم یاسایه:

بە‌مه‌به‌ستی رێ‌کخستنی ئەو گۆ‌رانگاریانە‌ی کە له کابینه‌ی نوێ‌ی حکومه‌ت دا ده‌گرێ‌ت و بۆ زیاتر خزمه‌ت کردنی خه‌لکی کوردستان ئەم یاسایه ده‌رچویندر.

بەرپێ‌زد. د. یوسف محمد صادق/ سەرۆکی پەرله‌مان:

به‌ئێ‌، زۆر سوپاس، ئێ‌ستا ده‌قی ماددە‌ی یە‌کە‌م له ئە‌صلی پرۆ‌ژه یاساکه و راپۆ‌رتی لیژنە‌ی کاروباری لیژنە‌ی یاسایی بخویننه‌وه بۆ ئە‌وه‌ی بیخه‌ینه‌ گه‌توگۆ‌وه.

بەرپێ‌زد. به‌هار محمود فتاح:

بەرپێ‌ز سەرۆکی پەرله‌مان.

ده‌قی ماددە‌ی یە‌کە‌م له ئە‌صلی پرۆ‌ژه یاساکه:

بەرگە‌ی دووهم له ماددە‌ی نوێ‌یه‌می یاسای ژمارە (٣) ی سالی (١٩٩٢) ی بە‌م شێ‌وه‌یه دە‌خویندرێ‌ته‌وه:

ماددە‌ی نوێ‌یه‌م:

دهشی ئەنجومە‌نی وەزیرانی هەرێمی کوردستان-عێراق سی وەزیری هەرێمی تیا‌دا بێ‌ت.

بەرپێ‌ز د. قالا فرید ابراهیم:

ماددهی یه کهم له راپۆرتی لیژنه‌ی یاسایی برپگه‌ی دووهم له مادده‌ی (۹) یاسای ژماره (۳) ی سالی (۱۹۹۲) ی
هه‌موارگراو هه‌موار ده‌کریت و به‌م شیوه‌یه ده‌خویندریته‌وه:

دهشی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریمی کوردستان-عیراق سی وه‌زیری هه‌ریمی تیدا بی‌ت.

به‌رپز د. یوسف محمد صادق / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌ئی، کی قسه‌ی هه‌یه له‌سه‌ر ئه‌و مادده‌یه؟ به‌رپزان ده‌بوو وه‌زیری هه‌ریم بۆ کاروباری په‌رله‌مان لی‌ره بی
که ئه‌و په‌یوه‌ندی‌درا‌ه به‌و باب‌ه‌ته، به‌لام به‌هۆی سه‌فه‌ری به‌رپزبان نه‌یتوانی له‌م دانیشتنه ئاماده بی‌ت، کاک
قادر وه‌تمان، فه‌رموو.

به‌رپز قادر ئۆتمان رسول:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

په‌یوه‌یه کابینه‌ی هه‌شته‌می حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان گرتی ژماره‌ی وه‌زیر و وه‌زاره‌ت و بریکاره‌کان و
په‌له‌کانی خوار ئه‌وانی نییه، هه‌موو لایه‌ک ده‌زانین که ئه‌وه‌ی گرتنه خرابی دۆخی دارایی یه، ئه‌وه
ئاسته‌نگی سه‌ره‌کی یه له‌به‌رده‌م پێشک‌ه‌ش کردنی یان جیبه‌جی کردنی کارنامه‌ی کابینه‌ی هه‌شته‌می
حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که رای‌ی کردنی خزمه‌ت‌گوزاریه‌ گشتیه‌گان له‌ پیناو تی‌ر
کردنی پیداو‌یستی گشتی پێویستی به‌ ده‌رامه‌ته داراییه‌گانه که ئه‌وه نییه، یان که‌مه، خه‌راپه، وه‌کو ئامازه‌ی
پیدا، بۆیه من په‌یوه‌یه هه‌موارکردنی ئه‌م یاسایه‌ ته‌نها له‌ پیناوی زیاد کردنی وه‌زیری هه‌ریم، به‌رای من
پێویست نییه، چونکه وه‌زیره‌ی گشتی ئه‌مانه‌تیکی پیرۆزه و خزمه‌تیکی کۆمه‌لایه‌تیه‌، ئه‌وه‌ی که
را‌ده‌سه‌پ‌ردری جیبه‌جی پرۆگرام یان به‌رنامه و پلان ده‌کات، ئی‌مه به‌ قانون دین جیگا بۆ فه‌رمانبه‌ریک
ده‌که‌ینه‌وه که له‌ راستی دا به‌رنامه‌یه‌ک و پلانیکی دیاری گراوی له‌به‌ر ده‌ست دا نییه سه‌به‌ی بۆ جیبه‌جی
کردنی له‌ پیناوی سه‌ره‌که‌وتنی کابینه‌که‌دا، بۆیه به‌رای من ئه‌وه له‌ پیناو رازی کردن و به‌رزه‌وه‌ندی
تایبه‌تیدایه، که مه‌به‌ستم هیچ لایه‌نیکی سیاسی نییه، ئه‌وه له‌ راستی دا له‌ ده‌ره‌وه‌ی په‌رله‌مان ده‌توانم
بلی‌م ته‌وافوقی له‌سه‌ر گراوه، جگه له‌وه ئه‌وه به‌هه‌ده‌ر دانی سامانی گشتی یه، بار قورسی دروست ده‌کات
له‌سه‌ر بودجه، که حالی بودجه هه‌موومان له‌ هه‌ریمی کوردستان ئاگادارین، راسته له‌وانه‌یه وه‌زیر خۆی و
پاسه‌وانه‌کانی و سایه‌قیک بی، به‌لام دیسان ئه‌وه بار قورسی دروست ده‌کات، له‌گه‌ل ئه‌وه‌دا له‌ راستی دا ئه‌وه
داتاشینی پۆسته به‌داخه‌وه، جگه له‌وه هه‌موو ئه‌و وه‌زیرانه‌ی که له‌و جو‌ره‌ن به‌شی زۆریان یه‌عنی پێویستی
ئه‌رک نه‌یه‌یناونه‌ته وجود، ده‌توانم بلی‌م به‌شیکی که‌میان نه‌بی، چه‌ند که‌سیکیان نه‌بی، ماف و ئی‌متیازیان
هه‌یه ئه‌رکیان نییه، بۆیه من له‌گه‌لی دا نیم، زۆر سوپاس.

به‌رپز د. یوسف محمد صادق / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

زۆر سوپاس، به‌رپز د. فرست صۆفی.

به‌رپز د. فرست صۆفی علی:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتگىرى تەۋاۋى قىسەكانى كاك قادر وىتمان دەكەم، پىموايە ئىمە لە ھەرىمى كوردستان لە قۇناغىك دايىن كە خەرىكى تەرشىقى ئىدارىن و كەم كوردنەۋەى ئەو پۇستانەين با بلىين بارگرانايىەكى زۇر لەسەر حكومەتى ھەرىمى كوردستان دروست دەكات، بۇيە ۋلاتىكى ۋەكو سويسرا كابىنەى ۋەزارى ھەموۋى پىك دى لە ھەوت كەس، ۋلاتەكەش ۋەكو سەعات بەرپۇە دەروات، ئايا ئىمە لەو قۇناغە كە چەندىن پرۇژە ياسا خويىندەۋەى يەكەمىان بۇ كراۋە، پەيوەستىن بە بار و بىرۋى خەلگى كوردستان نايەپىنە بەرنامەى كار و خويىندەۋەى دوۋەمىان بۇ ناكىرى، دىي ياسايەك دىنى و تەعدىلى دەكەى كە ديسان ئەۋىش لەو قەيرانە ئەگەر كەمىش بى، بەلام ھەر بار گرانى يە لەسەر حكومەت، بۇيە من پىموايە لەو قۇناغە زىاد كوردنى ۋەزىر و زىاد كوردنى ۋەزىرى ھەرىم ئەگەر چى ئىتىفاقى سىياسىش بووبى، دەبوايە ھەموو كاتىك بىكەين ئىستا نەيكەين، دەبوايە بەلئىن بە خەلك بدەين، موژدە بە خەلك بدەين ئەۋەندە موئەسسەسەمان كەم كوردەۋە، ئەۋەندە موۋچە خۇرمان كەم كوردەۋە، نەك ھى تىرىشى بۇ زىاد بكەين، مەسئولىەتى پەرلەمانە لەم قۇناغە، خەلك چاۋەرۋانى ئەۋەمان لى دەكات حكومەت تەرشىق بكەين، موئەسسەساتەكانەمان بارگرانىيەكان كەم بكەينەۋە، نەك ۋەكو ئەۋەى كە ئىستا لىرە ھەيە زىادى بكەين، زۇر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، بەرپىز كاك أبو كاروان، فەرموو.

بەرپىز عبدالرحمن فارس (أبو كاروان):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ديارە ئەم پرۇژە ياسايەى پىشكەش كراۋە بە برۋاى من يەكەمىن شت پروون نىيە، ھەر پرۇژە ياسايەك پىشكەش بكىرى دەبى ھۇكارەكە و ئەسبابەكەى دىارى بكىرى، پىۋىستە لە بەرژەۋەندى مىللەتەكەمانەۋە سەرچاۋە بكىرى، دوۋەمىن/ ھەدەفى جىيە و ئەركى جىيە؟ ئايا ئەنجومەنى ۋەزىران چەند پىۋىستى بەۋە ھەيە؟ ئەۋە ھەموۋى ديار نىيە، بە تايبەتى ۋەكو كاك قادر و دكتور وتيان، ئىمە خۇمان دەزانىن لە ئەزمەيەكى مالى دايىن، لە شەرىكى گەۋرەداين، پىۋىستىمان بەۋە ھەيە، بۇيە من جارى يەكەمىن شت تىناگەم، نە پەيوەندى بەلايەنەۋە ھەيە، نە پەيوەندى بە شەخسەۋە ھەيە، ھىوادارم تىبگەم، بەلام ئىمە ئەگەر بگەرپىيەنەۋە بۇ كابىنەى شەشەمى حكومەتى ھەرىم، يەكەم بەرنامەى ئەۋە بوو پىۋىستە ۋەزارات تەرشىق بكىرى، دامەزراندن چىر بكىرتەۋە، كەم بكىرتەۋە، بەلام ئىستا بە پىچەۋانەۋە لە ژىر ھەر ناۋىشانىك بى ئەۋانەى كە پىشتىر رەخنەمان لى دەگرت، كە ۋەزارەت زىادە، فەرمانبەر زىادە، موۋچەخۇر زىادە، كەچى ئىستا بە پىچەۋانەۋە كار دەكەين، بۇيە منىش لەگەل ئەۋ برادەرانەم، من لەگەل ئەۋ پرۇژەدا نىم، زۇر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، خاتوو شكريه اسماعيل، فەرموو.

بەرپز شكريه اسماعيل مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من دوو خالم ههيه، خالى يهكهم/ كهليمهى (دهشى) نهگهر بكرى به (دهگونجى) زۆر باشه، خالى دووهم/ بهراستى من زۆر پيم سهيره، دياره ئيمه هه موومان نه وومان به چاوى خومان ديت چهند لايهنيك ماوهى حهوت مانگ نه يانهيشت حكومهت پيك بيت، له بهر نه وهى به ئيستىحقاقى ئىنتىخابى خويان رازى نه بوون، زۆر له حهقى خويان زياتريان داوا ده كرد، ده يانويست هه ندى لايه ن بى بهش بكهن، دياره سەرۆكى نهنجومهنى وهزيران كه نه م داوايهى كردوو نه چار بووه كه سى وهزيرى ههريم دابنى، دياره ناكري هه ندى لايه ن بى بهش بكرين و هه ندى لايه نى تر، نه وومان به چاوى خومان ديت بو پيكهينانى به شدارى كردن له حكومهتى عيراقيش به هه مان شيواز، به تايبهتى له راستى ئيسلاميهه كان بى بهش كران، وهكو ئيستىحقاقى ئىنتىخابى خويان پى نه درا، جا من هيوادارم نه وانهى كه نه و داواكاريه ده كهن ده بى به لايه نه سياسيهه كانى خويان بلين به ئيستىحقاقى ئىنتىخابى خويان رازى بن، سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خاتوو شكريه، نه ندامانى ترى پەرلەمان راي خويان ده لين، جه نابيشت راي خوتت وت، تكيه ته عقيب له سهر راي يه كتر مه لين، بهرپز د.شوان قه لادزه يى، فەرموو.

بەرپز عمر مصطفى باوهمير (د.شوان قه لادزه يى):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماوهيه كه كوردستان به قه يرانى دارايى دا ده روات، سياسهتى گرتنه وه و ته قه شوف كردن له لايه ن حكومهتى ههريمه وه گيراوته بهر، ته نانته چهندين پرۆزه له لايه ن فراكسيونه كان پيشكesh كراوه بو كه م كردنه وهى نه سريه و مووچهى ههر سى سەرۆكايه تيه كهى كوردستان و پەرلەمانتار و وهزير و پله تايبه ته كان، له كاتى سهردانه كهى بهرپز قوباد تاله بانى جيگرى سەرۆكى حكومهتى كوردستان بو سەرۆكايه تى پەرلەمان و كۆبوونه وهى له گه ل سەرۆك فراكسيونه كان، به راشكاوانه باسى له وه كرد كه سالى (٢٠١٥) سالى ته قه شوف و كه م كردنه وهى هه ندى بهرپوه بهرايه تى و فەرمانگه كانى حكومهت ده بى، به مه به ستى رپوبه رپوو بوونه وهى قه يرانى دارايى، تا ئيره هه مووى سياسه تيكى باش و ئىجابى حكومهتى ههريمى كوردستان، به لام زياد كردنى وهزيريك، وهزيريكى ههريم له و قوناغه دا هيج به پيوست نازانين، چونكه ده بيته مايه ي بارگرانى له سهر سامانى گشتى و بودجهى ههريمى كوردستان، چونكه به و هويه وه چهندين فەرمانبه ر و بهرپوه بهر و نه سريه ي پيوست بو نه و فەرمانگه يه دادنه ريت، خه لك چاوهرپى نه وه يه وهزير و وهزاره ته كان كه م بكرينه وه، نه ك له بهر خاترى بهرزه وه ندى ته وافوقيكى پينج حيزبى بو نه وهى نيو مالى نه و حيزبه، چون ده لئى برايه تيه ك و توكمه ييه كى پيوه ديار بى له سهر حيسابى بودجهى گشتى، له سهر حيسابى خه لك هه موو برياريك نه نجام بدرى، له بهر نه وه به هيج شيويهه ك به پيوست نازانريت مادام

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

مولاحەزەمەت دەدەين بە بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان كە قاعەكە تەقريبەن خەرىكە چۆل دەبىت، ھىوادارم بۇ كاتى دەنگدان لەسەر ئەو پىرۆژە قانۇنە ئاوا نەبى، وەللاھى پېش ھەر شتى من زۆرم پى خۆشە كە ئەم پەخشانە راستەوخۇن، لەبەر ئەوھى دەردەكەوى جارىكى تر بە تەئكىد سىياسەت كىردن برىتى يە لە ھەزى دەسەلات و تەمەتو كىردن بە دەسەلاتەو، ھەر حىزبىك كە ئەندامى خۇى ناردۇتە ئەم مەجلىسە بەرپىزە، بۇيە ناردوويەتى بۇ ئەوھى بەشىك بى لە دەسەلات، يان تەئسىرى ھەبى لەسەر برىارى سىياسى لە ولاتەكەمان، لە ولاتى ئىمە، من ئەوھم بۇ ئەم مەبەستە وت كە ھەندى كەس لە ھەندى تەصرىح دا، ھەتا لە دەردەوى پەرلەمان بە جۆرىك قسە دەكەن كە گوايە ئەوان لە دەردەوى بازنە و مەنزومەى دەسەلاتن، خەلكى ترە لەو ولاتەدا ھوكم دەكات، كە كاتىك پىويستىان پى دەبى ئەو كاتە دېنە دەنگ، بە مەعنەى خەلكى سىلمانى گۆشتەكەى دەخۇم بەلام گۆشتاوەكەى ناخۇم، دېمەوھ سەر ئەصلى مەوزوع، مەسەلەى يەكەم/ خۆزگە ولاتى ئىمە ولاتىك بوايە وەكو فەرنەسا و وەكو سويسرا، ئەوھى بەسەر ئەم ولاتە ھاتووه بەسەر ھىچ ولاتىكى دىموكراسى لە ئەوروپا نەھاتووه، بۇيە موقارنە كىردنى كوردستان بە ولاتىك كە بەشدارى دوو شەرى جىھانى نەكردبىت ئەوھ ئەستەمە، ئەوھ يەك، ھوكمى سىياسى لە ولاتى ئىمەدا ھوكمىكى ئىتتىلافى يە، يەكپىزى نىشتىمانى يە، زۆربەى برىارەكان ئەگەر نەئىم ھەمووى، ھىوادارم بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان گوپى لە قسەكانمان بى، ئەگەر نەئىم ھەموو برىارەكان زۆربەى برىارەكان كە لە كوردستان دەدرى لە دەردەوى ئەم پەرلەمانە موناقتەشەى لەسەر كراو، تەنانەت ئەو حىزبانەى كە دەيانوت خەتەى دوو حىزبى سەرەكى يە كە نايەلن بلىين پەرلەمانى كوردستان ببىتەوھ بە سەرچاوى برىار، ئىستا خۇيان لە دەردەوى پەرلەمان ئىتىفاق دەكەن، لەسەر ھەموو رېككەوتنەكان، بۇيە ئەوھى كە كراو، ئەوھى ئەنجومەنى وەزىران بەبۇچوونى بەندە ناردوويەتى، لەسەر ئەساسى ئەو ھوكومەتە يەكپىزى نىشتىمانى يە كە كابىنەى ھەشتەمى لەسەر دارپىژراو، ئىمە خۇمان دەزانىن كە بەلئى لە كوردستان دا ئىستا قەيرانىكى دارابى ھەيە، ئەگەر ھەر كەسى نوقتەى نىزامى ھەيە ئەگەر مامۇستا نايىبىنى، نوقتەى نىزامى ھەيە، ئاخىر من ناتوانم تەركىز بەخەمە سەر قسەكانم لەبەر ئەوھى بە بەردەوام ئاوا دەكات.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك ئارى، جەنابت قسەكانت تەواو بەكە، دوايى نوقتە نىزامىيەكەش وەردەگرىن.

بەرپىز ئارى محمد ھەرسىن:

زۆر باشە، زۆر سوپاس، بە تەئكىد ئىمە مەمانەمان دا بە ھوكومەت و بە كابىنەى ھەشتەم، بە سەرۆكى ئەنجومەنى وەزىران و ئەو تىمەى كە لەگەلئى دا ئىش دەكات، سىقەشمان بەوھىە كە داوايەكى لەو بابەتەى (دەشى سى وەزىر زىاد بكرىت)، بە تەئكىد ئەوھ لە دوو سەرچاوه ھاتووه، ناخۆشە ئىنسان قسەى خۇى دووبارە بكتەوھ، يەكەمىيان/ لەسەر ئەساسى ئەو ئىتىفاقىە ھاتووه كە كابىنەى ھەشتەمى لەسەر بىنات نراو، ئەوئىش يەكپىزى نىشتىمانى يە، لەوانەيە ھەندى كەس پىي بلىن تەرزىەى ھەندى ئەحزابە، ئەگەر

واش بى من به شتىكى باشى دەزانم، ئەگەر ئەم پەرلەمانە بەرپۇزە، ئەگەر ئىمە پىرسىيارمان ھەيە لەسەر ئەوۋى كە ئايا ئەم (دەشى)يە، ئەم يەك ۋەزىرە، يان ئەم دوۋە، يان ئەم سى يە كە دەتانەۋى زىاد بىكرى لە ناۋ كاپىنەكەدا، ئەگەر ئىمە ھەزەمان لە ۋەدەكارىيەكەيەتى، ئەم موناۋەشەى كە لىرەدا دەيكەين بە رەئى من ناگاتە نەتىجە، دەبى بە ياداشتىك بۇ ئەنجومەنى ۋەزىران بۇ ئەوۋى جەۋابى ئەو پىرسىيارە بدەنەۋە، مەسەلەيەكى تر، مەسەلەى تەقەشوف، بە بۇچوۋنى من ئەۋەندە مەجال ھەيە بۇ تەقەشوف كىردن لە كوردستان، ئەۋانەى كە لە رىيازىيات دا باشن، ئەۋان دەتۋانن حىساباتىك بىكەن، پىزبەندىكە بىكەن، زەرب و تەقسىمىك بىكەن، ئىنجا تى دەگەن كە ئەم مەسەلەى كە لەم (دەشى)يە دەكرى، لەم سى ۋەزىرەى ھەرىمە، ئەۋەندەى قازانجى ھەيە بە بۇچوۋنى بەندە بۇ بەھىزكىردنى يەكپىزى نىشتىمانى، ئەۋەندە زەرەر نادا لە بارى دارايى. ھەروەك دەزانىن ئەو ۋەزىرانەى لە ھەموو حزبە سىياسىيەكانى كوردستان، ئەو ۋەزىرانەى دەست بەكاربوون لە پىش ھەموو شتىك دا سەيارەيان بۇ خۇيان كپوۋە، ئەو حزبە سىياسىيانەى كە ئىستا رەخنە دەگرن، لە مەسەلەى تەقەشوف با بىرى لەۋە بىكەنەۋە، ئەم ۋەزىرە تازانەى..... بەئى پەيوەندارە، لەبەرئەۋى باسى ئەۋە كرا ئەمە پارە سەرف دەكات لە كاتىك دا ئىمە ۋەزى دارايىمان خراپە، منىش دەئىم ئەگەر بەراستى وايە، ھەق بوو لە پىشدا باسى ئەو ۋەزىرانە بىكرى كە موستەشارى تازەيان دامەزراندوۋە، خەلكى سىكرىتېريان دامەزراندوۋە، سەيارەيان بۇ كپاۋە، ھىمايەيان دراۋەتى، ئەمەش مەسەرف كىردنە لە بودجەى گشتى، ئىنجا بۇيە ئەو چىرۆكە درىژە كورتى دەكەمەۋە، جارىكى تر پىشتىۋانى لەم پىرۇزەيە دەكەم، سوپاس.

بەرپۇز د.يوسف محمد صادق (سەرۆكى پەرلەمان):

كاك ئومىد نوقتەى نىزامى؟ فەرموو.

بەرپۇز ئومىد ھەمەلى:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

نوقتەى نىزامىيە بەو ھۆكەمەى ئىمە لىرە گوڭبىستى ھەندىك قسە بوۋىن كە پىرۋىبەرۋى ئىمە بوۋىيەۋە، بۇيە من دەمەۋى جەخت لەسەر دوو خال بىكەمەۋە، بەئى زۆر باۋەرمان بە گۆران ھەيە، لەپىرەدوۋ ئىمە پەخنەمان لەسەر ئەو پىكەوتنەنە ھەبوۋە كە پىكەينەرى يان دامەزىنەرى يەكپىزى نىشتىمانى نەبوۋن، بۇيە ھەر پىكەوتنىكى سىياسى، يەكپىزى نىشتىمانى دروست بىكات، ئىمە لەگەلەين..... .

بەرپۇز د.يوسف محمد صادق (سەرۆكى پەرلەمان):

ئەمە نوقتەى نىزامى نىيە، تىكايە تەعقىب مەدەن لەسەر راي ئەندامانى تىرى پەرلەمان، كاك قارەمان فەرموو.

بەرپۇز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەئەتە قەسەمكەم لەسەر قەسەى ھىچ كام لە برادەران نىيە، بەلام مەسەلەى كە باسى ۋەزىرەكان دەكرى، ۋەزىرەكان كۆمەئىك تەقەشوف ئەو ۋەزە دارايىيە ھەيە لە ھەرىمى كوردستان چاك بكرى، بەلام خۇ بە ھەزاران تەنكەر نەوت دەروات.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق (سەرۋىكى پەرلەمان):

كاك سالار فەرموو.

بەرپىز سالار محمود مراد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەراستى دا كاتىك كە دەرفەت دەدرىتە ھەر پەرلەمانتارىك زەمىلىكى بەرپىز كە قەسە دەكات دەبى پىشت بەستى بە ماددەيەك، بىرگەيەك لە پەيرەوى ناوخۇ بەدەر لەو، ئەو قەسەيە قەسەيەكى نىزامى نىيە، ھىوادارم بەرپىزىستان دەرفەت نەدەن بۇ ئەوئە تەشەنوجىك دروست نەبى، ئىمە ۋەكو پەرلەمانتار دەبى ناگامان لە دەسەلاتەكان بى، دەسەلاتى پەرلەمان لەكوئ دايە، دەسەلاتى دەسەلاتى جى بەجى كىردن لە كوئىدايە؟ بە پىي پەيرەوى ناوخۇ ماددەى (۷) دەسەلاتى داو بە ئەنجومەنى ۋەزىران پىرۆژە بىرپار يان پىرۆژە ياسا پىشكەشى پەرلەمانى كوردستانى بىكات، پىرۆژەيەكە ۋ پىشكەش كراو، لىژنەى مەعنى راپورتى لەسەر نامادە كىردوو ۋ دواى ئەو بەخىتە دەنگدانەو ۋ يەكلا بكرىتەو، بەلام پىرسىارى من لىرەدا ئەوئە تەبىر بە ئەم پىشكەش كىردنە ۋ زىادكىردنى ئەو ۋەزارتە لەلايەن ئەنجومەنى ۋەزىرانەو چىيە، لە كاتىك دا بە پىي عورف ھەر پىرۆژە ياسايەك يان ھەر پىرۆژە بىرپارىك پىويستە ھۆكارى دەرچوونى لەگەل دابى يان ئەسبابى موجبى لەگەل دابى، بۇ پەرلەمانى كوردستان ئەو رپوون نەكراوتەو، ھۆكارى پەيوەست بوونىان بەو ھەقىيە ۋىزارىيە چىيە يان ۋەزارتەى ھەرىمە چىيە؟، لەبەرئەو ئەگەر بگۇنجاىە ئەمە تەنجىل بىي جارىكى تر ئاراستەى ئەنجومەنى ۋەزىران بكرىتەو موبەرىرى خۇيانىان بەدەنى، بۇ ئەوئە ئىمە تووشى ئەم سجال ۋ جەدەلە نەبىن ۋ تەعەرووزى دەسەلاتىش نەكات.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق (سەرۋىكى پەرلەمان):

دوايى لىژنەى ياسايى رپوونكىردنەو دەدەن، كاك حاجى كاروان فەرموو.

بەرپىز كنعان نجم الدين (حاجى كاروان):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من ئىشم بەو نىيە كە چ لايەنىك يان چ كەسىك ئەو ۋەزارتەى ۋەرگرتوو، بەقەد ئەوئەندەى كە ناوچە كوردستانىيەكانى دەروەى ھەرىمى كوردستان لە ئايندەدا يان موستەقبەلىكى داھاتوودا ئەوئەندە گىرنگە كە ئىھتامى پى بدرى، جىي خۇيەتى ھەر كەسىك بىت، لەو دەجىت، يەعنى من تەمەنا دەكەم پىر بە دل، تەمەناى ئەو دەكەم كە ئىمە تا خولى ئەم پەرلەمانە تەواو دەكەين ئەو ناوچانە بە تەواوتەى بىتەو سەر ھەرىمى كوردستان، پىويستمان بەو ۋەزارتە نەبى، بەلام بۇ ئەم سى سالە بە تايبەتى زۇر زەرورە، چونكە

ئىمە خەلگى ئەو ناوچانەيەن بە تايبەتى كەرگوك، ئەو كېشانه ئەگەر بېتو لە ئاستى وەزارەتتېك دا نەبى، لەو ناوچانە ھەيە بە تايبەتى ئىستا دەبىنن ناحىەى ئەمنى و ئىقتىسادى كەس نازانى بەرەو كوى دەچى؟ لەبەرئەو بەرەستى بوونى وەزارەتتېك، بەلام بە پالپشتى دارابى و بە پالپشتى بەرلەمان ئەو وەزارەتە تەفەئىل بىرىن، نەك لەبەر خاترى خاترداران وەزارەتتېك دروست كرابى و لەبەر خاترى رەزامەندى لايەنېك وەزىرېك دانرابى، دەبى بە جدى ئىمە پالپشتى ئەو حالەتە بىن، ئىمە مادام چاودىرىن لەسەر ئەو وەزارەتەنە دروست بوونى دلخۆشكردەنە بۇ خەلگى ناوچەكانى دەرەوئى ھەرىمى كوردستان، بۇيە بەرەستى جىي خۇيەتى ھەمووان پالپشتى بىكەين.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق (سەرۆكى بەرلەمان):

كاك عبدالرحمن فەرموو.

بەرپىز عبدالرحمن على رضا:

بەرپىز سەرۆكى بەرلەمان.

من سەرەتا لە ھۆكارى دەرچوواندەكەو دەست پى دەكەم كە دەلى بە مەبەستى رېكخستى ئەو گۆرانكارىانەى كە لە كابىنەى (۹) دا حكومەت دەيكات، بەلام دەكرا، ديارى بىرايە، ئايا ئەو وەزىرەى كە زياد دەكرى بۇ كوى زياد دەكرى؟، يا چ دەستە و وەزارەتتېكى پى دەدرىت؟، ئىمە ھەموومان دەزانين لە ھەرىمى كوردستان دا ھەلاوسانىكى ئىنجگار گەورەى فەرمانبەرەنمان ھەيە لەرەستى دا، ھەمووشمان دەزانين دەيان ھەزار فەرمانبەر كە ئەوئى پى دەوترى بن ديارمان ھەيە، بۇيە ئەگەر ئەم وەزىرە دەستەكە يان وەزارەتەكەى بۇ ديارى نەكرى، لەرەستى دا چۆن فەرمانبەرەى بن ديار ھەيە وەزىرى بن ديارىش دروست دەبى لەم حالەتە؟، من ئەو قسانەى كە دەيكەم لەرەستى دا مەبەستم ھىچ، ديارە ئەم وەزىرە ئەدرى بەھەر لايەنېكى بەرپىز ئەگەر بەر لايەنەكەى خۆشم كەوى كە بزووتنەوئى گۆرانە ھەمان قسە دەكەم لە ھەر شويىنېكىش دا بوو، من بۇيە پىشنيارىكەم ھەيە، لە سالى ۲۰۱۰ ھە لە كابىنەى ھەوتەمى حكومەتى ھەرىمى كوردستان دا برپارىك دەرچوو بە دامەزاندنى دەستەى پاراستنى مافەكانى بەكاربەر لە ھەرىمى كوردستان دا، بەلام ئەم دەستەيە تا ئىستا بوونى نيە، بۇيە پىشنيارى من ئەوئى ئەگەر ئەندامانى بەرلەمانى كوردستان پىشنيارەكەى من پىشنيارى بىكەن، ئەو دەستەيە كە كارا بىكرى و دابمەزرى و ئەو وەزىرە بەرپىزەى كە زياد دەكرى بىكرىتە بەرپىسى دەستەى پاراستنى مافەكانى بەكاربەر، چونكە لە ئىستادا ماوئى چوار سالى برپار دراو و دروست نەكراو، ھەرىمى كوردستان لە ئىستادا بەرەستى بى دامەزراوئىيەكى لەو شىوئىيەى بە ئاشكرا پىوئە ديارە و خەلگى كوردستان لەرەستى دا يان بەكاربەر لە ھەرىمى كوردستان دا لە قەيرانىكى خراب دايە و رۆزانە بە ھەزاران تەن خواردن و خواردنەوئى خراب و ئىكسپايەر دىتە ئەم ولاتەوئە بۇيە بە برۆى من دامەزاندنى ئەو دەستەيە و ئەو بەرپىزەى كە دەكرىتە وەزىر بۇ ئەم بەشە، رەنگە لە ھەندى دەستەى دىكە كە ئىستا لە كاردان باشتر بى، سوپاستان دەكەم.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق (سەرۆكى بەرلەمان):

بدات لەسەر ئەم پەرسە، بەداخەووە لە بەر سەفەری بەرپۆز وەزیری ھەرئیم بۆ کاروباری پەرلەمان نەتوانرا
ئامادە بن لە گۆبوونەووەکە، نوقتەى نيزاميمان ھەبوو بەرپۆز د.ابراهيم فەرموو.

بەرپۆز د.ابراهيم احمد سمۆ:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

ل داخازەکا وەکی ئەندام پەرلەمانەکی ل سەرۆکایەتیا پەرلەمانی دگەم، وەختی ئەندام پەرلەمانەک
موداخەلەییەکی دکات ئەز ھێفی دگەم ئەو ئەندام پەرلەمانە ب جۆری نەسیجەتا نەییەت حکومەتەکا
خەيالی بۆ خۆ دانیت و شويى بۆ من پچر پچر کات، ل بەر ھەندى تە دشى وان موقاتەعا بکەى، یەعنى
وەختی تو دزانى حدودی ئەندامياتيا خۆ دەرکەتن و بوونە حدودی نەسیجەت، یەعنى راستيا ئەف
حیکمەتە نا ھەندیە کو برادەرەک مە نەسیجەتا کەيفا خۆ وەزارەتا کیم کات و درپژ کات و لاپەرە ل مە
زیدە بکات.

بەرپۆز د.يوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

تکایە تۆزیک دان بە خۆتاندا بگرن، ھەر یەکە و قسەییەکی خۆی بکات و رای تایبەتی خۆی بلی، ئیمە ئیستا
بە پێی پەیرەوی ناوخۆ ناتوانین کات بۆ قسەى ئەندامانى دابنێین، بەلام ئەندامى پەرلەمان مافی خۆیەتی
رای خۆی بلی، ئیو دەزانن و ئاگادارن کە ھەر کاتیك تەعقیب لەسەر رای ئەندامانى تری پەرلەمان بدری،
موقاتەعە دەکەین، بەلام من بە دلم بیت، وەگو سەرۆکی پەرلەمان یان ھەر ئەندامیکی تری پەرلەمان
بەدلى بى یان نا ئەندامى پەرلەمان مافی ئەوہى ھەییە قسەکانى خۆی بکات، کاک گۆران فەرموو.

بەرپۆز گۆران ئازاد ھەمە:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

بەرپۆزان ئەندامانى پەرلەمان، ئیمە لە لیژنەى یاسایى کاتیك لەسەر ئەم پەرۆزە یاسایە گۆبووینەووە دیارە
پشتیوانى قسەى ھەموو ئەندامان دەکەین و سەرۆکایەتی پەرلەمان کە قسەیان لەسەر ئەو کرد کە
دەبووایە ئەم پەرۆزە نوینەرى حکومەت لیڕە بیت، بەلام ھۆکارەگەش روونکرایەووە کە بۆچی لیڕە نییە،
بۆیە ئیمە لە بەدیلى ئەوہى کە لیڕە نین بۆتانى روون دەکەینەووە، یەکەم/ سى وەزیر زیاد ناگرى، دوو
وەزیری ھەرئیم ھەییە و تەنھا یەک وەزیر زیاد دەگرى، چونکە بە پێی یاسای ھەموارى ئەنجومەنى
وەزیران، دوو وەزیری ھەرئیم لە خولى پيشوو زیاد کراو، ئیستا وەزیرەکی دیکە ئیزافە دەگرى، دوو/
عینوانى وەزیری ھەرئیم لە ھەموو ھەموارەکان دا لە دوو وەزیرەکی ھەرئیم تریش عینوانیان دیار
نییە، بۆ؟ بۆ ئەوہى ئەنجومەنى وەزیران دەستی کراو بى، کە ئەم وەزیری ھەرئیم بۆ کام شوین و بۆ کام
بوار و بۆ کام لایەن دادەنى؟ بۆ نمونە ئیستا ئیمە وەزیری ھەرئیمان ھەییە بۆ کاروبارى پەرلەمان و
حکومەت، بەلام لەناو یاسایەکە دا نالى وەزیری ھەرئیم بۆ کاروبارى پەرلەمان و حکومەت، وەزیری
ھەرئیم، بەلام ئەم ئەرکەى پى دەسپێردى، ھەر لە خولى پيشوو ھاوړپیانم بەشیک لیڕە ئاگادارن لە
ھەموارەکەدا قسە لەسەر ئەوہ کرا وەزیریکی ھەرئیم بۆ کاروبارى ئیزیدی دابندرئى، بەلام خۆمان لە ھەموو

تەسەبىيەك دوور خستۆتەوۈ و ۋەزىرى ھەرىمى دادەندىرى بۇ چ كارىك؟، بەلام ھەقى خۆپەتى ئەندام پىرسى بۇچى لە پشت ئەم ستراتىجىيە كە ئەم ۋەزىرى ھەرىمە دادەندىرى بۇچىيە؟ ديارە ئىستا ئاۋارەيەكى زۆر لە ھەرىمى كوردستان بوونى ھەيە كە خۇتان ئاگادارن ئەم ۋەزىرە ھەرىمە بۇ شۇنى كاروبارى ئاۋارەكانە لە ئىستا لە كابىنەيەكى دىكە بۇ پىرسىكى دىكە بى، بەلام بە پىي بەدواداچوونى لىژنەى ئىمە لەگەل حكومت كە قسەمان كرد لە پىش نووسىنى راپۇرت ئىتفاق كراۋە دەنگى لەسەر دراۋە لە ئەنجومەنى ۋەزىران كە ئەم ۋەزىرى ھەرىمە بۇ كاروبارى كۆچ و كۆچبەرانە و سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

خاتوو امنە فەرموو.

بەرپىز امنە زكرى سعيد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ل خولا چويا پەرلەمانى ۋەكى ھافكارى من كاك گۇران ژى ئامازە پىدا موناقتەشە لسەر ھەندى گەلەكى ھاتە كرن كو ۋەزىر بۇ ۋەزىرەت ھەرىمى بەيئە زىدە كرن، ئىك ژ وان ۋەزىرى كاروبارى ئىزىدىا و ئى دى ژى بۇ كاروبارى پەرلەمانى، لى ئەم ھەمى دزانين بچەجەتا رەشىقتىرنا كارى حكومتى و بتايبەتى ژ لايى ئۆپۆزسىۋنا بەرى قە، ئەف بابەتە ھاتە رەت كرن و ئەم نەشايين كاروبارى ئىزىدىان زىدە بكەين، بەردەوام ژى گوتارى سىياسى خۇ دا ھەمى ئەحزابىن سىياسى بەحسى ھندى دكەن ب تايبەتى پروپاگەندەيت ھەئىزارداندا، ھەمى فراكسىۋنىت پەرلەمانى ژى كۆكن سەر ھەندى كو بابەتى راکىشاننا يا رەئىيا پىكھاتا نەتەۋەپەرەستىنى و مافىت پىكھاتا و نەتەۋە و ئاينىت دگەل مەدا دژىن بىتە پاراستن، ئەز لگور وى رۋانگەھى بتايبەتى پاراستنا مافى ئەدىانا، ل ھەرىما كوردستانى دا ۋەكى ھەقەكى رەۋايى كوردىن ئىزدى و ۋەك سەرەتايى ترين مافىن وان كو ئەفۇرۇكە ۋەك بەشدار كرن ل دەۋلەتى دا، ئەز باش بىنم مادام ئەم موناقتەشە لسەر راست فەكرنا وى بىرگا ياسايى دكەن كو خولا پىشوو ئەم نەشايين جى بەجى بكەين، ۋەك داخازىيەكا كوردىن ئىزدى كو داخازىيەكا رەۋاي وانە ئەو بارودۇخى كو ھەنوۋكەيى بتايبەتى سەر كوردىن ئىزدى دەرباز بوو، ئەز پىشنيار دكەم كو ۋەزىرى كاروبارى ئىزىدى بەيئە زىدە كرن، سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك ئومىد فەرموو.

بەرپىز ئومىد عبدالرحمن خۇشناۋ:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ۋىپراى پىشتىۋانى كردن لە پىشنيارەكەى بەرپىز امنە خان، ئىمە دەربارەى بابەتىك قسە دەكەين كە پىشتر لەرۋوى شىكلىۋە رىكەوتنمان لەسەرى ھەبوۋە، واتە مەسەلەى ھەموار كردنى دەيەمى ياساى ئەنجومەنى ۋەزىران پەيوەستە بەو رىكەوتنەى كە حكومتىكى بىكە فراۋانى كۆدەنگى نىشتامنى لەسەر پىك ھاتوۋە، بۇيە ئىستاش ئىمە لە فراكسىۋنى پارتى دىموكراتى كوردستان پىشتىۋانى لەو رىكەوتنە دەكەين و

پشتیوانی لەو ھەموارە دەکەین ھەر قسە بابەتیکیش دەربارەى گە باس لە تەقەسوف دەکری وەك بەرپزانیش پێشتر باسیان لیۆکرد کۆمەلێک کون و کەلەبەری گەورە ھەییە لەو وڵاتە ئەگەر بمانەوی تەقەشوفی تیدا بکەین و لەرووی واقعیشەو دەتوانین بیسەلینین، بۆیە ئەو پەيوەستە بە لیژنەى دانوستانکاری لایەنە سیاسیهکان گە لە رابردوودا رێک گەوتوونە و یەك پاکێجە و رەبەتی بەوێ رابردوو ھەییە، ئیمە لە فراکسیۆنى پارتي پشتگیری ئی دەکەین و پشتیوانی دەکەین، مەسەلەى یەکرپزی نیشتمانی و ھەروەھا بەشداری پێ کردن و بەشدار بوون لە کایەکانی وڵاتیش دا بە مەبدەئى و پەرنسیپ دەکری، تەنھا بە قسە ناکریت، بۆیە دەبێ ئیمە لەرووی مەبدەئى پەرنسیپەو پشتیوانی لەو بۆچوونە بکەى گە قەناعەتەمان بەو ھەییە قۆناغەگە ئەو یەکرپزی نیشتمانی دەوێت، بۆیە پشتیوانی ئی دەکەین و، زۆر سوپاس.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

كاك محمود فەرموو.

بەرپز محمود حاجی عمر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

زۆر سوپاس پەيامەكەى من گەيشت و قسەکانى من کران.

بەرپز د. یوسف محمد صادق / سەرۆکی پەرلەمان:

كاك جمال فەرموو.

بەرپز جمال عثمان مۆرتکە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ھەوڕەكو ھەفألان زۆر باسیان کرد، ئەو پرۆژە یاسایە پێش ئەوێ گە ئەنجومەنى وەزیران پێشنياری بکات، ئیتفاقی سیاسی لەسەر گراو، بۆ ئەوێ بەعزیک وەردەکاری و کێشەى رێک نەگەوتن لە بەشداری کردنى حکومەتى عیراقى، پاشان ئەنجومەنى وەزیران پێشنياری کردوو، بە پێى ئەو ئیتفاقە بەراى من ھەندیک بابەت گە دەورووژینى بەرژوونە نىیە، ئیمە دەبێ سەریح بین لەگەل واقعی خۆمان، دوینى لەناو کۆمەلێک ئالۆزى لەناو ژيانى سیاسى و ئیدارى لە کوردستان بووین، ئەو پێشنيارەى ئەنجومەنى وەزیران بەراى من راستە ئەگەر باس لە مەسەلەى ئیزافەى مەساریف یان باس لە مەسائیلی ژمارەى وەزیران لەسەر ئاستى وەزعی کوردستان لەگەل پیکھاتەى حکومەتەکانى چ مەنتیقە چ ئەوروپى بکەى، زۆرە فیعلەن، بەلام بۆ یەکرپزی نیو مالى کورد بەراى من پێویست بەو بابەتەى ناکات بوروژینى و بیکەینە ئاستەنگ و کۆسپى گەورە نەتوانین بەسەریدا زال بین، لەبەرئەووە لە زۆر کۆسپى دیکە زال بووینە و سەرکەوتووینە، ئەو بەراى من ئەوئەندە ئەھمىیەتى ئەوێ نىیە گە بتوانین بیکەینە کێشە و یاخود بابەتى شەخسى ئی بورووژینى، بۆیە من پیم باشە لەبەرئەووە ئەمە ئیتفاقی سیاسى لەسەر گراو پێویست بە ھیچ روژانیەك ناکا وە ووردەکاری ھەییە لە ھەندیک مەسائیل و ئەم بابەتەنە روونکردنەوگەى دیارە

ئەنجومەنى ۋەزىران كە پېشنىيارى كىردىيە ھەموومان دەزانىن، لە چ رۆژىك ئەو ئىتفاقەى لەسەر كرايە، بۆيە داوا دەكەم كە ئەو وردەكارىانە بە ئەھمىيەت ۋەرنەگىرى شتى زۆر گەورەمان لە پېشە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك زانا فەرموو.

بەرپىز زانا عبدالرحمن عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وھالاً منە ئەمەۋىت تۆزىك واقىيە قسە بکەين، ديارە ئەۋەدى كە لە رابردوو روويدا لە تەشكىلى حكومەت دامەزراندنى حكومەتى يەكپىزى نىشتىمانى قسەو باسى زۆرى لەسەر كرا، ئەو كاتەش بۇ رازىكردنى ھەموو لايەنەكان بۇ ئەۋەدى حكومەتتىكى تۆكەمان ھەبى، رېكەوتنەكان گەپشە ئەۋەدى ئىستاش كە ۋەزىرىك زىاد دەكرى، روونە كە ئەو ۋەزىرە بۇ يەككىك لە ئەحزابەكانى ناو حكومەتە، ئەۋە ئىستحقاقى خۇشيانە، بۆيە پېم وانىيە جۆرىك لە تەشەنوج و ۋە گرفتيش دروست بكا، بۆيە زۆر گىرنگە ئەۋەدى ئىدامە بدەينە حكومەتى يەكپىزى نىشتىمانى، يەكگرتووى ئىسلامى پۇستىكى ھەيە بياندرىتى پېم وايە ھەقى خۇشيانە، ئىمە بۇ ئەۋەدى حكومەتەكە تۆكەتر كەين، دەبى بەراستى ھەۋلبدەين، ئەو نارەزايانە ئەو گلەبىانەى ھەيە لە نىو حكومەت و ئەحزابەكان ھەيانە، نىگەرانىەكان كەمتر بىتەۋە بە تايبەتى لەم قۇناغە، كە ئىمە پېويستمان بە نزيك بوونەۋەيە بە يەكترى بەشېك لەو ئەحزابە سياسىانەش كە ھەلۆپىستى نەتەۋەيى گىرنگ و جوانيان ھەبوۋە گىرنگە بە فىعلى داواكارىەكانيان لە نىو ئەو حكومەتە رەنگ بداتەۋە، بۆيە من بەۋە حكومەتيش خۇى داوا دەكا پېم وايە ئەم پرۆژەيە پرۆژەيەكى مەعقولە بۇ ئىستا ۋە پىشتىۋانى ئەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك د. عبدالله فەرموو.

بەرپىز د. عبدالله جاسم رجب:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ۋەك ئەندامىكى لىژنە مافى بەكاربەر ئەز پىشتىۋانىيە ئاخافتنىت مامۇستا عبدالرحمن دكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان لە لىژنەى ياسايى ھىچ قسىەكتان ھەبوۋ ئەگەر روونكردنەۋەيەكتان ھەيە؟ فەرموون، كاك گۇران فەرموو.

بەرپز گۆران ئازاد محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو دەپتە بوو ئىستا وا بزانم روونە لە لای ئەندام پەرلەمانەگان، كە ئەم كەسە بۆ زیاد دەكرى؟
ئىمە ناچىنە ناو ئەو وردەكارى، ئەو تەعليقاتە سىياسىيەنى كەوا بەرپزان ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان
باسيان كرد.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

باشە ئىستا دەقى ماددەكەو برگەكە بخویننەو، بۆ ئەو دەپتە بىخەينە دەنگەو،

بەرپز د. قالا فرید ابراهيم:

ماددەى يەكەم: برگەى دوو دەم لە ماددەى نۆيەمى ياساى ژمارە(۳)ى سالى (۱۹۹۲) ى هەموار كراو هەموار
دەكرىت بەم شىوئە دەخویندريتەو:

دەشى ئەنجومەنى وەزىرانى هەرىمى كوردستان _ عىراق (۳) وەزىرى هەرىمى تىدا بىت.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى لەگە ئىتە؟ (۵۸) ئەندام لە هۆلى پەرلەمان نىسابى ياسايمان هەيە؟ (۴۴) كەس لەگە ئىتە ، كى
دژىتە؟ (۸) كەس دژىتە، كەواتە پەسەند كرا.

بەرپز د. قالا فرید ابراهيم:

ماددەى دوو دەم هىچ تىبىنيەكى لەسەر نىيە .

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

دكتورە بەهار فەرموو.

د.بەهار محمود فتاح:

ماددەى دوو دەمى ئەنجومەنى وەزىران حوكمەكانى ئەم ياسايە جىبەجى بكات.

بەرپز د.يوسف محمد صادق/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەيەكى هەيە لەسەر ئەم ماددەيە؟ كەس نىيە، كى لەگە ئىتە؟ (۴۳) كەس لەگە ئىتە ، كى
دژىتە؟ (۲) كەس دژىتە، كەواتە پەسەند كرا.

بەرپز د. قالا فرید ابراهيم:

ماددەى سىيەم هىچ تىبىنيەكى لەسەر نىيە.

بەرپز د.بەهار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى سىيەم ئەم ياسايە لە رۆژى دەرچوونىەو جىبەجى دەكرىت و لە رۆژنامەى فەرمى وەقايەى
كوردستاندا بلاو دەكرىتەو.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە لەسەر ئەم ماددەيە؟كەس نىيە، كى لەگەليەتى؟ (۶) كەس لەگەليەتى، كى دژيەتى؟ (۴) كەس دژيەتى ، كەواتە پەسەند كرا، ھۆيەكانى دەرچواندن؟

بەرپىز د. قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ھۆيەكانى دەرچواندىنى ئەم ياسايە بە مەبەستى رىكخستى ئەو گۆرانكارايانەى كە لە كابىنەى نوپى حكومەتدا دەكرىت و زياتر خزمەتكردى خەلكى كوردستان ئەم ياسايە داندنرا.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە؟ كاك ابو كاروان فەرموو.

بەرپىز عبدالرحمن فارس (ابو كاروان):

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان

من پىم وايە پىويستە وا بنووسرى بە مەبەستى سازان و سازانى پىنج لايەنى سياسى و پىويستىەكانى سازان ئەم ياسايە دەرچوينا، زۆرسوپاس.

بەرپىز د.يوسف محمد صادق/ سەرۋكى پەرلەمان:

كاك عمر فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ھەرودكو ئىلتزامىكى ئەخلاقى دەنگماندا بەو پرۆژە ياسايەدا، بەلام من پىم باشە وەك پىشوووتر نەبى لەمەودوا پرۆژە ياسا كەدېت لە برى ئەوہى بە شوپن پۆستا بگەرپىن بۆ كەسەكان، بە شوپن كەسەكانە بگەرپىن بۆ پۆستەكان، ئەمە زۆر گرنگە ئەبوايە لە ھوى دەرچوواندنا ديارى بكرايە ھۆكارى چيپە؟ ئەم وەزىرى دەولتەمان بۆ چيپە؟ وەزىر كارەكانى چيپە؟ من ئىستا شك ئەبەم لەناو ئەنجومەنى وەزىرانا وەزىرىك لە برادەرانى كۆمەلى ئىسلامى تەنھا ژووړىكى تيا نىيە تىدا دابنىشى جارى ئەبوايە پىشتر موعالەجەى ئەو وەزىرەى برادەرانى كۆمەلى ئىسلاميان بكردايە، دواى بەاتنايە بۆ كاروبارى ھەرىم يان بكردايە، زۆر سوپاس.

بەرپز د.يوسف محمد صادق / سەرۆكى پەرلهمان:

جاری له پيشا دهقى ئەوهى كه له راپۆرتكه هاتوو دهیخهینه دهنگهوه، ئەگەر دهنگی نههینان، كاك ابو كاروان ئەوهى جهنابيشت ئەیخهینه دهنگهوه، كى لهگهڵ دهقى هۆیهگانی دەرچوواندنه بهو شیوهیهى له راپۆرتى لیژنهى یاسایدا هاتوو، كى لهگهڵیهتى؟ (٤٦) كهس لهگهڵیهتى، كى دزیهتى؟ (٥) كهس دزیهتى، كهواته پهسهند كرا، كى لهگهڵ كۆى یاساكهیه؟ (٤٧) كهس لهگهڵیهتى، كى دزیهتى؟ (٤) كهس دزیهتى، كهواته پهسهند كرا، پیرۆزبایی له خهلكى كوردستان دهكهین به هۆى دەرچوونى ئەم یاسایهوه، بهریزانه بهم شیوهیه بهرنامهى دانیشتنى ئەمرۆمان كۆتایی هات .

د. يوسف محمد صادق
سەرۆكى پەرلهمانى
كوردستان - عێراق

جعفر ابراهيم ئيمىنى
جیگرى سەرۆكى پەرلهمانى
كوردستان - عێراق

فخرالدین قادر
سكرتیری پەرلهمانى
كوردستان - عێراق